

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld, 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Še jedenkrat naša šolska družba.

V Ljubljani, dne 4. marca.

V zadnjih treh „Slovenčevih“ številkah zglasil se je novodoben Peter Amienski, ki v pretresujočih besedah slika grozno demoralizacijo svetne inteligencije slovenske, proti kateri sta bila pravi samostan Sodoma in Gomorha. Ateizem in framazonstvo, materijalizem in bogotajstvo, to so poglavitna svojstva slovenskih liberalcev, katera hoté seveda ucepiti tudi prostemu narodu. In potem gorje nam! — Liki v kaleidoskopu drvé se v „Slovenčevih“ člankih fantastične slike liberalne nemoralnosti in čudom se mora vsakdo čuditi, da Gospod še ni z gromom in žveplom uničil te gadje zalege. Trezen človek, prečitavši to vedeževanje svete lige res ne ve, ali naj bi se smejal neumnosti, ali pa jezil nad perfidnostjo, s katero dokazuje „Slovenčev“ Peter Amienski, da slovenski rod nikdar ne bo izveličan, ako ne da „denarja, denarja in še denarja, trikrat denarja“ za Solnograško univerzo in ako se ne žrtvuje tisti „zadnji krajcar uboge udove“ v to, da bo preuzvišeni gospod knezoškof Ljubljanski po svoje vzgojil narodno naše učiteljstvo. —

Mi bi na to klevetanje niti ne odgovarjali, ker po pravici dvomimo, je-li še normalno duševno stanje človeka, ki celoti slovenske svetne inteligencije očita vse lastnosti, katerih ne sme imeti krščen človek, a ker se „Slovenec“ tudi pri tej priliki zadira v narodno ustanovo, katera je taka, kakoršna je, Missia-Mahničevi stranki trn v peti, narodu slovenskemu pa potrebna kakor ribi voda, zategadelj smo prisiljeni, da spregovorimo vnovič besedo v obrambo naše šolske družbe.

Ista stranka, „katera družbe sv. Cirila in Metoda nikdar napadala ni“, piše sedaj v svojem vodilnem glasilu doslovno:

„Toda svetne in celo nedovoljene namene s sveto odejo prikrivati, to mirno gledati prepoveduje nam naš poklic. Kak humbug se že uganja pod firmo sv. Cirila in Metoda. Uboga svetnika, za kaj vse morata biti odgovorna. Na čast sv. Cirilu in Metodu popivalo se je po trgu en dan in dve noči

— pisal nam je vse vere vreden poroč. po letošnjem občnem zboru v Postojni. Res, da ni vodstvo odgovorno za take reči, a odgovorna sta — svetnika. Na čast sv. Cirilu in Metodu je napravila že po katoliškem shodu ženska gospóda na Vrhniki svojo veselico kvaterno soboto v adventu.“

Ako to ni brezvestno hujskanje prostega naroda zoper šolsko družbo v njeni sedanjí sestavi, potem smo pri kraji s svojo logiko! Škoda, da „Slovenec“ ne imenuje svojega vse vere vrednega poročevalca, da bi tudi vrli Postojničani poznali to brezvestno obrekljivo dušo. In potem, ako bi se bilo res kaj nedostojnega zgodilo, kakor se gotovo ni, bila bi izvestno sveta patrona naše družbe za to tako malo odgovorna, kakor malo je odgovoren „Slovenčevga“ člankarja patron, naj je potem sv. Jožef, sv. Anton ali pa sv. Andrej, za zlobno obrekovanje njegovo. Vedno smo se tudi le učili, da so v adventnem času prepovedane ženitve, ne pa tudi nedolžne veselice, kakoršna je bila tista na Vrhniki „na kvaterno soboto v adventu“. — Zares preneumno je že, s kakimi razlogi se dokazuje, da družba sv. Cirila in Metoda ne bo izpolnjevala svojega namena, dokler jej ne bo predsedoval dr. Anton Mahnič in dokler bodo sedeli v njenem odboru tudi nekateri pregrešni naprednjaki, kateri še ne vidijo v nebo vpijočega greha v tem, ako se naša mladina včasih celo zavrti v korist slovenskemu šolstvu ob narodnih periferijah. Mi bi sicer prav lahko dokazali, da baš oni gospodje, kateri imajo sedaj po milosti in previdnosti gospoda knezoškofa Ljubljanskega prvo besedo v katoliški tiskarni, niso vselej in povsod tako rahločutni moralisti, kakor tedaj, ko jim gre za to, da bi v svoje roke in za svoje namene pridobili naše šolske družbe krajcarje, a s takim orožjem se mi nočemo boriti.

V dokaz, da je tej gospódi rahločutna katoliška vest le pretveza za sebične namene, navedemo naj za danes le sledeče: Največ se spodtika „Slovenčeva“ gospoda nad tem, da včasih priredi kaka „liberalna“ podružnica družbe sv. Cirila in Metoda celó — horrible dictu! — veselico s plesom. To naglašal je tudi dr. Pavlica v tistem svojem „iz-

vrstnem“ spisu v „Rimskem Katoliku“, s katerim smo se o svojem času že podrobneje pečali in kateri naj bi bil jedino navodilo družbinemu vodstvu. Tam postavlja se nam za vzgled katoliška šolska družba na Dunaji, kateri sta pokrovitelja nadškof Dunajski in škof St. Pöltski. V rokah pa imamo vabilo, katero se glasi doslovno: „Katholischer Schulverein für Oesterreich. Pfarrgruppe zur Allerheiligsten Dreifaltigkeit. Höfliche Einladung zu dem, Dienstag den 16. Februar 1892 in Elterleins Sälen XVII. Hernals, Hauptstrasse 1 stattfindenden **Tanzkränzchen**.“

Dunajska družba, katera nam bodi v vzgled, se torej ne spodtika nad pregrešnim plesom in za n e m š k o šolo se sme plesati celo pod pokroviteljstvom podružnice k sv. Trojici. In Dunajski plesi so običajno nekoliko drugačni, nego slovenski! Ni li tedaj skrajno licemerstvo, ako se pri nas, tedaj, ko gre za obrambo slovenskega šolstva, išče dlaka v jajcu in ako se pod krinko užaljenega katoliškega čuta skušajo pridobiti za narodno-indiferentne nakane novci, namenjeni slovenski, potujčevanju izpostavljeni deci v pomoč?

Po vsi pravici nas skrbi prihodnost tako uzorno in blagodejno delujoče družbe, zlasti ker „Slovenec“ napoveduje boj na letošnji glavni skupščini. Tačas uničil se bo tedaj še zadnji ostanek nekdanje narodne sloge in skoro neizogibna bo katastrofa na neizmerni kvar narodni stvari. Zategadelj odzvali smo se v tej zadevi še danes, zategadelj kličemo danes vnovič klevetnikom naše šolske družbe: Ako vam ta družba, kakoršna je, ne ugaja, ne podpirajte je, a pustite jo pri miru in ne obrekujte, ne razdirajte je. To bodi naš apél na vaše poštenje.

Državni zbor.

Na Dunaji, 3. marca.

Najvažnejša sta bila v današnji seji govora princa Liechtensteina in levičarja dr. Men-

LISTEK.

„Krivoprisežnik“.

Ljudski igrokaz v treh dejanjih. Spisal L. Anzengruber.)

Nemški narod v Avstriji ima samo dva dramatična pisatelja, na katera sme biti ponosen, in to sta Grillparzer in Anzengruber. Grillparzer je že precéj pozabljen, njegova dela se uprizarjajo le še bolj iz pijetete, dočim je Anzengruber, ta krepka, zdrava individualiteta, prišel šele zadnja leta do tiste veljave, katera mu gré, kar gotovo ni častno za nemški narod.

Jutri se bo na našem odru predstavljala jedna najimenitnejših Anzengruberjevih iger „Krivoprisežnik“ in če smo sicer načeloma zoper to, da se prelajajo nemške igre, priznamo v tem izjemnem slučaju drage volje, da bo „Krivoprisežnik“ obogatil naš repertoar, ne samo, ker dobi izboren igralec hvaležno ulogo, ampak ker je snov tej igri popolnoma primerna našim razmeram.

Anzengruber je poznal človeškega življenja britkosti in sladkosti, umel je zamisliti se v čustvovanje zlasti preprostega naroda in ker je vrh tega imel še izredni dar, stvarjati tipične značaje, zato se mu je nekaterikrat posrečilo, ustvariti iz posameznega slučaja tragedijo vrste.

Tako delo je navzlic nekaterim hibam tudi „Krivoprisežnik“, pretresujoč vzgled kmetske pohlepnosti. Ker ima gledalec dosti več užitka od predstave, ako pozna delo, navedimo vsebino te, v sedem živahnih in efektnih slik razdeljene igre.

Pri imovitem kmetu Borovščaku služi nezakonsko dekle, Veronika, ki ljubi domačega sina, lahkoživega Tončeta, pred katerim jo svari veliki hlapec, češ da nima poštenih namenov. Že ta veliki hlapec je v prostodušni svoji resignaciji zanimiv značaj. Veronika ne veruje njegovim besedam in se hoče prepričati. Prilika se ji hitro nudi. Tonče pride s svojo nevesto, hčerjo imovitega Somraka, brata Veroničinega očeta. Somrak sovraži Veroniko, čeprav je hči bratova in Veronika mu vrača to sovrašтво. Mej njima se uname prepir in Veronika zapusti službo pri Borovščaku, grozeč oholemu kmetu z osveto. Ker ne vé drugam, nameni se k svoji babici, razupiti, na gorah v samoti bivajoči ženici, s katero občujejo le tihotapeci in drugi malovredni ljudje. Pred odhodom prosi tuj mlad mož Veroniko, naj mu pokaže pot na Križovo, Somrakov dom. Ko pa izvé Veronika, da je tujec Somrakov sin, hiti od njega in gre sama svojo pot.

Veroničina babica, stara Gradiščarica, samotari v svoji koči v gorah in je zelo vesela prihoda svoje unukinje. Ta babica je klasičen značaj in spominja na tiste nepozabne, markantne kmetske filozofe,

katero je znal Anzengruber karakterizirati kakor nihče. Kakor Wurzelsepp, Steinklopferhans, Hubmayer in drugi, tako si je stara Gradiščarica osvojila na podlagi lastnih izkušenj svoje posebno naziranje sveta, svoj filozofični sistem, po katerem se ravna in kateri umeje tako originalno, neposuemno izražati. Gradiščarica sovraži Somraka iz dná svoje duše, ker vé, da je osleparil Veroniko in brata njenega, izprijenega Jakoba, za očetovo zapuščino. Ko je bil Veroničin oče na smrt bolan, šel je v mestno bolnico in iz mesta poslal bratu oporoko, v kateri je skoro vse svoje imetje vótil nezakonskima svojima otrokoma, Veroniki in Jakobu. Brat pa je sežgal to oporoko in pred sodiščem prisegel, da je ni nikdar bilo ter tako postal lastnik velikega posestva. Ko je sežgal oporoko, videl ga je njegov sin Fran in ker dečko ni zamolčal te tajnosti, izvedela je zanjo tudi Gradiščarica in navzdela Somraku imek „krivoprisežnik“. Jedva je Gradiščarica vse to dopovedala strmeči Veroniki, pride izprijeni Jakob — da umrje v domačem kraju. Toliko, da more še povedati, da je v mestu dobil molitvenik očetov od neke žene. V tem molitveniku je pismo, katero je poslal Somrak Veroničinemu očetu in s katerim je móči dokazati, da je Somrak res umaknil oporoko in si s krivo prisego pomagal do tujega imetja.

Somrakov sin Fran, kateremu Veronika ni hotela pokazati pota na očetov dom, našel je sam

luje v javnem življenju, se mora boriti z neplodno politiko, ki si je postavila, kakor se mi dozdeva, svojim najvišjim smotrom, netiti prepri in sovraštvo med rodnimi brati. — To ne bo več dolgo trajalo, in oholo nemstvo bo skoraj zopet prispelo do svoje nekdanje moči, in takrat se bomo vsi začudili, kako je to mogoče; saj je že stvar pregovor, da se tam, kjer se dva prepirata, tretji smeje.

Da omenim samo jeden konkreten slučaj našega neplodnega javnega delovanja, opozorim na to, da ima cela Kranjska dežela samo jedno javno bolnišnico. Spodnja Štajerska, ki gotovo ni večja, kakor naša dežela, ima v Mariboru, Ptuj, Celju in Brežicah take javne bolnice, katere je postavila dežela po najnovejših modernih zdravstvenih zahtevah. In kako dobro izhajajo vse te bolnice, nam kaže n. pr. faktum, da se deželna bolnica v Brežicah tako izvrstno rentuje, da ne obrestuje samo 140.000 gld., katere je bilo treba najeti za zgradbo, temveč zdaj že tako daleč amortizuje, da bo v 40 letih tudi glavica plačana. Taka bolnica koristi kraju, kjer se nahaja, zelo veliko tudi v materijalnem oziru, ker spravlja na leto gotovo kakih 40.000 gld. v promet; prebivalstvu dotičnega kraja postane tedaj ista lahko neki vir pridobivanja.

Naši zdravniki so slabo plačani ter si s svojo prakso tudi ne prislužijo veliko; zlasti naš priprost kmetovalec je gledé življenja in smrti fatalist že od rojstva ter se le težko pripravi vprašati za svet izučenega zdravnika; šele če mu že voda v grlo teče, se sprijazni z mislijo na zdravnika in gre tedaj rad v bolnico. Vsled tega tudi na deželi ne moremo zahtevati zdravnikov, ki bi bili v vseh posameznih strokah tako zelo razvite zdravniške vede, tako korenito izurjeni, kakor specialisti velikih mest ali zdravniki v bolnicah, ki si lahko pridobé veliko prakso.

Zdravniška pomoč je tedaj pri nas na deželi pomanjkljiva in nezadostna; zlasti kjer bi imel zveden kirurg govoriti odločilno besedo, manjka našim zdravnikom toliko potrebne vaje in pripomočkov, katere je najti samo po bolnicah. Marsikateri bolan Dolenjec mora brez vsake zdravniške pomoči pričakovati svojo osodo, če se noče in ne more podati v nevarnost 14urne vožnje v Ljubljano v deželno bolnico.

Gotovo ne mislim naših gospodov zdravnikov žaliti, ki se res trudijo po svoji moči, — toda življenje je življenje in vlada in deželno zastopstvo bi že vendar lahko kaj storilo za to, da bi se v tem oziru zboljšalo stanje zapuščenih dolenjskih davkoplačevalcev.

Iz nobene kronovine mogočne Avstrije se ne izseljuje primeroma toliko ljudi v bogato Ameriko, kakor ravno iz Kranjske, in to največ iz okrajev Metlika, Črnomelj, Žužemberk in Novo mesto. V teh revnih okrajih kmalu ne bo več najti odraslega mlajšega moža, ker gre vse, kar je le zdravo in krepko, čez široko morje iskat vsakdanjega kruha, kajti uboga domovina, pozabljena od vsega sveta, ne more rediti svojih sinov. Žužemberškemu okraju je vsekakor nezazeljivo rano ukrep, da se opusti tovarna v Fužinah; najmanj 100.000 gld. denarja je iz te tovarne prišlo na leto mej ljudi in to pomeni veliko.

V Vašem cenjenem listu se je že večkrat poudarjala nujna potreba, da se kaj stori za zapuščeno Dolenjsko, ker zaporedoma usahujejo viri blagostanja in nikdo ne skrbi za to, da bi vstvaril nove. Na kompetentnem mestu pa se na take tožbe ne ozirajo, češ, da so to navadne časniške pisarije, ter se mirno naprej živi in uraduje v sicer prav prijetni Ljubljani.

Ti opomini dolenjskega prebivalstva, da naj se za-nje že vendar nekaj stori, bi se pa utegnili jedenkrat še hudo maščevati; kmalu se bo tretjina Dolenjcev ponašala s tem, da je bila v Ameriki, — in Amerika je izvrstna šola za politično vzgojo. Ljudje, ki pridejo iz Amerike domov, imajo vse drugačne pojme o dolžnostih države in deželnega zastopstva nasproti davkoplačevalcem, kakor znabiti marsikateri naših poslancev; ti ljudje bodo gotovo vladarjem naše kronovine prej ali slej delali še mnogo preglavice, če se v povzdigo materijalnega blagostanja zanemarljive dežele ne bo kmalu kaj storilo! Ni res, da je kranjska dežela od narave uboga; kdor se hoče o tem prepričati, naj pogleda v kase Ljubljanskih hranilnic in uvidel bo, da mora biti v tej deželi precej bogastva, pridnosti, inteligence in varčnosti: škoda je le, da je dežela prepuščena sama sebi brez pomoči od visoke vlade.

Po dolenjskih železnica bo ostalemu svetu odprt zopet lep, od narave mnogostransko obdaran del mile naše domovine. Novo življenje se bo začelo v tej pozabljeni Dolenjski, novi ljudje bodo prišli sem in vzbudili ter oživili nov promet. Državna vlada in deželno zastopstvo bi že zdaj lahko pripravila prebivalstvo na té nove razmere ter pomogla istemu v marsikaterem oziru. Tako n. pr. v sledečem:

Visokočastiti konvent usmiljenih bratov je uvidel potrebo, da se ima za Dolenjsko ustanoviti javna bolnica; usmiljeni bratje imajo v svoji sredi zelo zvedene moške, ki dobro preudarijo, predno kaj novega začno. Slišati je, da isti že poizvedujejo in se dogovarjajo, kje bi se imela ta bolnica sezidati. Ti prijatelji človeštva so si izbrali Novomesto za sedež bolnice in hočejo oudi postaviti bolnico za moške bolnike.

V Novem mestu je bila javna bolnica že najmanj 100 let neobhodno potrebna, zdaj ko se bo tukaj vsled železnične zveze začelo vse drugačno življenje, je ista brez dvoma še bolj potrebna.

Naš deželni zbor je imel na večkratna dotična vprašanja gledé ustanovitve deželne bolnišnice v Novem mestu vedno isti, čez vse pameten odgovor, da uvidi potrebo take bolnice, da pa ima za Dolenjsko premalo denarja na razpolago.

Gotovo je lepo, če se bela Ljubljana v največjem času po modernem ukusu na vse strani lepša in razširja, saj je bil že davno čas, da se to zgodi; — toda da bi se vse v stolno Ljubljano koncentriralo, — to pa tudi ni v redu. Kranjska dežela bo dobro vladana in oskrbovana, kedar ne bo imela samo velikega in bogatega glavnega mesta, temveč tudi več bogatih manjših središč kakor n. pr. Novomesto, Kočevje, Kranj i. t. d.

Znano je, da bogatin lahko plačuje več davka kakor siromak in gotovo je tudi, da bi si dežela to, kar bi žrtvovala za produktivne naprave v zapuščeni Dolenjski, lahko v kratkem nazaj pridobila potem večjih davkov, katere bi potem lahko tirjala od bogatejših Dolenjcev. Tu so se splošno znani prijatelji človeštva, usmiljeni bratje, spomnili metropole dolenjske ter sklenili tukaj ustanoviti javno bolnico. Prisrčno se radujemo te vesele novice, ker se bomo v slučajih raznovrstnih boleznij vsaj lahko zanesli na zdatno zdravniško pomoč in ker vemo, da bo bolnica Novemu mestu in njegovi okolici na leto spravila precejšnjo svotico denarja v promet.

Usmiljeni bratje razpolagajo sicer čez marsikak tisočak toda ker imajo na mnogih krajih svoje naselbine in bolnice, za Novomesto seveda ne morejo Bog vé koliko žrtvovati. Ravno zato nameravajo samo oddelek za moške bolnike ustanoviti, — in naše žene ostaneje v zdravstvenem oziru še vedno na starem stališču. Pač bi bilo pričakovati od državne vlade in deželnega zastopstva, da pomagata visokočastitim usmiljenim bratom pri ustanovitvi bolnice v Novem mestu z vsemi pomočki, ki so jima na razpolago; zlasti deželno zastopstvo naj bi si štel v svojo dolžnost, pomagati usmiljenim bratom pri njih človekoljubnem podvzetju z vsemi svojimi močmi, ker je isto za Dolenjsko ravno v tem vprašanju toliko let naravnost pozabilo. Dežela naj v zvezi z usmiljenimi bratji deluje na to, da se v Novem mestu ustanovi javna bolnica v velikem obsegu in tudi za ženske bolnike ter naj pri tem ne gleda na 50.000 gld., saj bo s tem pomogla, da bo na leto morebiti ravno toliko prišlo v promet velikega okraja Novomeškega; ne šteti naj se tam, kjer bi bila štedljivost naravnost kvarna.

Opozorim še jedenkrat na to, da Kranjska ni od narave uboga dežela, da je uboga le zato, ker se njena naravna bogastva zadostno ne izkoriščajo. Prosimo torej v imenu prebivalstva velikega Novomeškega okraja in cele spodnje Dolenjske visoko vlado in deželni zastop, da naj nikar ne zamudi ugodne prilike, temveč stopi z visokočastitim konventom usmiljenih bratov hitro v sporazumljenje glede ustanovitve javne bolnice v Novem mestu, kajti rešiti je vprašanje, če se naj sezida bolnica v večjem ali manjšem obsegu, in pomaga ubogemu prebivalstvu v veliki ali majhni, v zadostni ali nezadostni meri.

Če bodo usmiljeni bratje v Novem mestu z lastnimi sredstvi sezidali javno bolnico, bi imela ista najbrž le majhen obseg, — mi Dolenjci bi pa morali potem za vedno opustiti upanje, da dobimo kedaj večjo, ki bi imela večjo veljavo za prebivalstvo Dolenjske.

V tem oziru tedaj proč z vsemi prepri; gani se Vi, ki ste v to poklicani in ki Vas je ljudstvo izvolilo v to, da v širšem delokrogu skrbite za njegovo blagostanje.

Domače stvari.

— (O sobne vesti.) Sodni pristav v Mariboru dr. Ivan Kuder je imenovan sodnim pristavom pri okrožnem sodišči v Celju, sodna pristava dr. J. Babnik v Logatcu in dr. Ivan Kavčnik v Kranju, sodnima pristavoma pri dež. sodišču v Ljubljani; premešeni so: sodni pristav Filip Kermek iz Konjic v Maribor, Rikard Markhel iz Šmarja v Maribor, Albert vitez Luschan iz Loža v Kranj, Hans baron Falke-Lilienstein iz Loža v Konjice, dr. Edvard Volčič iz Krškega v Lož; sodnimi pristavi so imenovani avskultanti: Karol Radey za Lož, Josip Sterger za Logatec, dr. Fran Kočevar za Šmarje in dr. Viktor Kočevar za Krško. Domači zdravnik deželne blaznice na Studencu dr. Pavel Preinitich, ki je bil imenovan primarijem deželne blaznice v Solnogradu, odpovedal se je tej novi službi. — Na vseučiliščih v Črnovcah bil je promoviran doktorjem prava g. A. Pfefferer, okrajni sodnik v Mokronogu.

— (Slovensko gledališče.) Za jutranjo predstavo je gledališče do malega že razprodano. O igri sami govorimo na drugem mestu. Kdor želi še prostora najti, naj ne odlašaj.

— („Matica Slovenska.“) Poročilo o XCIV. odboru seji, vršivši se dne 1. marca, smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti do ponedeljka.

— (Praška „Politik“) vodilno glasilo staročeške stranke objavila je v svoji večerni izdaji z dne 1. t. m. izboren dopis o neznosnem položaju koroških Slovencev, v katerem se naglašja, da bi bilo nespametno, pričakovati od Taaffejeve vlade pomoči, kajti vsa dolga era Taaffe bila je za koroške Slovence le doba najhujšega trpljenja in zatiranja od strani Taaffejeve — opozicije. Dopis završuje z vprašanjem: Kaj bodo počeli slovenski poslanci, ako bo šlo tako naprej?

— (Dobrodelno darilo.) Povodom smrti gospoda c. kr. šolskega svetnika in ravnatelja tukajšnjih učiteljskih, Blaža Hrovatha, je njegova vdova gospa Otilija Hrovath rojena Ramm izročila mestni ubožni zakladi 25 gld.

— (Iz zdravniških krogov) prihaja nam pritožba, da se deželnim okrožnim zdravnikom preveč prikrajujejo razne pristojbine. Daljavna pristojbina se jim je skrčila v zadnjem zasedanju deželnega zbora od 15 kr. na 9 kr. za kilometer in tudi vlada plačuje jim pri epidemijah le 2 gld. dijete, prav kakor nekdanjim padarjem. Za sodne komisije se jim je sedaj pač priznalo v smislu zakona 3 gld. 50 kr. dijete, a tudi to dosegli so zdravniki stoprav po hudem naporu. Želeti bi bilo, da bi se te pritožbe na pristojnem mestu primerno uvaževale.

— („Slovensko planinsko društvo“) imelo je dne 27. februarja t. l. „pri Maliči“ svoj prvi občni zbor. Udeležba ni bila toliko, kakor bi bilo pričakovati in bi bilo tudi umestno, kajti da je društvo eminentne važnosti, o tem pač ne more biti dvoma. Navzlic neoprostni mlačnosti se je neutrudnemu pripravljalnemu odboru posrečilo zagotoviti društvu obstanek in v očigled vsem zaprekam in težavam je tudi na ta uspeh lahko ponosen. — Društvo je sedaj po preteku 5 let osnovano in vsak rodoljub naj je podpira duševno in gmočno. Do sedaj oglasilo se je nad 60 članov, jeden gospod z Dolenjskega pa kot ustanovnik. Tako upamo, da bode to novo društvo kolikor toliko pripomoglo, da se varuje slovenski karakter naših planin in hribov, kakor bo tudi vzbudilo ljubezen v slovenskih srcih do domačih gor. — Odbor je v svoji prvi seji se tako-le konstituiral: Gosp. prof. Fr. Orožen, načelnik; g. dr. J. Furlan, namestnik; g. G. Mikuš, tajnik; g. J. Hauptman, namestnik; g. J. Soklič, blagajnik; g. Fran Tavčar, namestnik; g. Fran Triller, gospodar; odbornika gg. J. Hraskey in J. Wölfling.

— (Glas iz občinstva.) Piše se nam: Zadnjič ožigosal je „Slovenski Narod“ čudno razvado, da nekateri prebivalci Dunajske ceste otre-sajo skozi okno na cesto prah in jedilne ostanke. Nikjer pa se to tolikokrat ne more opazovati, nego na južnem kolodvoru, kajti tam je vsako jutro, in vsakomur dana priložnost opazovati, kako se smeti in prah skozi okna postajske hiše na ulico otepajo!

gerja. Tudi trgovinski minister markí Bacquehem je posegel v debato. Koncem včerajšnje seje govoril je posl. Povše o podržavljenju južne železnice, kar e pomotoma izostalo.

Poročevalec poslanec dr. Hallwich predlaga, predno se začne debata, naj se tudi nakladna kredita, razpravljata zajedno s celim proračunom, čemur zbornica pritrdi.

Posl. dr. Dyck govori o težkem stališči mlinarskega obrta, kateremu preti vsled ogerske konkurence pogin. Dobra tarifa politika bi vsaj nekoliko pomagala, žal, da od centralističnega sistema ni ničesar dobrega pričakovati. Jedino poročstvo za dobre razmere na Češkem bi bilo državno pravo in zato naj oba naroda združeno delujeta za to idejo. Avstrijskim mlinarjem se zato ne pomaga, ker tega ne dovoli ogrska vlada in zoper to ne opravi naša vlada čisto nič, ker ni drugega, kakor nekaka ogerska podvlada. Govornik predlaga, naj se skliče enketa, da določi, kako opomoči mlinarstvu.

Poslanec Bulat razpravlja o naslednjih vinske klavzule v Dalmaciji, katera ima že dosedaj štiri milijone goldinarjev škode. Ako bi vlada določila premije za izvoz vina v inozemstvo, moglo bi se vinarstvo opomoči, sicer pa je skrajni čas, da vlada kakor je obljubila, kaj stori za Dalmacijo.

Posl. princ Liechtenstein toži, da se zbornica ne zanima za usodo malih obrtnikov in trgovcev, ampak le za dramatično živahne tirade visoke politike. Tudi v zadnjem vladnem programu se govori o socijalni reformi. Ta program je imel biti podlaga novi večini, in res se je našla večina, katera ga je odklonila. Ta odklonitev je bila po sebi umevna že z ozirom na volilce, ker bi bile stranke, vzprejemši ta program, vsled same zmernosti preminole. Vsa akcija je imela samo namen pomoči levičarjem iz neznosne situacije, ker pri novih volitvah bi bili vlada in levičarji mogli samo kaj izgubiti, a ničesar pridobiti. Vladni program je kodifikacija političnega prestanka. Gospodarski program vlade je gola fraza. Na Dunaji trpi prebivalstvo bēdo in si ne vē pomoči. Govornik se bavi obširno z razmerami malih obrtvalcev in trgovcev želeč, da bi parlament in vlada vender že kaj storila v varstvo teh ljudij.

Posl. dr. Menger prizna, da so naše gospodarske razmere kritične, a Liechtensteinove tožbe so imele samo namen hujskati, ker je on vedno samo strankar, delujoč za zmago klerikalcev. On je milijonar in se živi zrezaje kupone, a ko bi ne mogel tu hujskati konfesije drugo na drugo, propadel bi v svoj nič. Kar je govoril v svojem času o trgovinskih pogodbah, je bilo vse neresnično, sicer pa princ Liechtenstein nima pravice, govoriti o obremenjenju davkoplačevalcev, saj je sam pomagal, da sta se podražila petrolej in kava. Plener je nasvetoval, naj se zniža hišno-najemni davek in dohodarina, slednja malim obrtnikom, a klerikalci in konservativci so to preprečili. Levičarjem se po krivici očita, da ne storé nič za male obrtvalce. Vlada naj stori kaj več za železništvo in naj sploh ne gubi časa, sicer zapade prebivalstvo bēdi in revščini.

tja in stopil mej svoje. Sin je za starega Somraka in za sestro Kristino, Tončetoovo nevesto, popolnoma tuj človek, kajti Somrak poslal ga je bil že pred leti v mesto, da ga izšola za duhovski stan, nadeje se, da ostane tako tajno, kar mu teži vest. Pogovor Franov z očetom in sestro je jako značilen za kmetško mišljenje sploh, za tisto pohlepnost po imetju, katera uduši celo glas ljubezni. Tudi Frana ne vežejo na očeta in na sestro nikaka rodbinska čutila. Samosvoj je in pripravljen, zagovarjati svoje interese. V mestu se ni ukvarjal z latinščino, ampak obiskoval kmetijsko šolo ter si prisvojil za kmetijstvo potrebne vednosti. Vse to pové hladno in trezno očetu in podere vse nadeje, katere je ta gojil. V tem prihiti na Somrakov dom Veronika. Gnala je je osvetoželjnost. Ponižati hoče oholega kmetškega bogataša, kateri jo je osleparil in brata pahnil v nesrečo, plačati mu hoče vsa obilna ponižanja. Pové mu, da ima v rokah njegovo pismo do brata in podere trdnega moža, psujoč ga — krivoprisežnikom. Šele na Franove prošnje zapusti Križovo in se vrne domov.

Ko se naredi noč, pride na Veroničino okno — Tonče. Fant ima čudne nazore o pravosti, ker misli, da smé poleg žene imeti še ljubovnico. Veroniki se to gabi, a zastoj goni Tončeta od sebe, kar jej pride nepričakovana pomoč — Somrakov Fran. Ta iztira Tončeta in svari Veroniko, naj se

Posl. Spinčić priporoča, naj se pristani na otokih Čres in Krk že zboljšajo, ker so v jako slabem stanu. Isto tako bi mogla vlada kaj več storiti gledé občil za Istro. Sosebno dobro bi bilo, če bi skrbela za lokalne železnice.

Trgovinski minister markí Bacquehem prizna, da je vinska klavzula prouzročila producentom veliko škodo, a pri vseh gospodarskih vprašanjih se je vedno ozirati tudi na konsumente. Vlada stori kar mogoče, da varuje in pospešuje legitimne interese vinščakov. Minister odgovarja potem na razna očitavanja gledé trgovinskih pogodb in pravi, da bo vlada rada podpirala mlinarstvo, da pa ne more odobravati nezakonite agitacije zoper ogerske produkte.

Vladni zastopnik Wittek pojasnjuje nekatere določbe za železniški promet.

Posl. grof Sylva-Taroucca zahteva, naj vlada sestavi točen gospodarski program. To je neodpušno, da vlada sedaj, ko so na denarnem tržišču ugodne razmere, ne skrbi za to, da bi državo gospodarski konsolidirala. Država mora na vsak način skrbeti za nove železnice in kanale, seosebno ker se je pokazalo, da so delniška društva v to nesposobna.

Razprava se na to zaustavi. Prihodnja seja jutri.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 4. marca.

Češko-nemško porazumljenje.

Razprave o tej stvari se zlasti v nemških listih hitro množe in vidi se iz vsega, da bi nemški liberalci marsikaj storili, ako bi mogli to doseči. Vladni listi, oficijelni in oficijozni, pišejo v tej reči jako rezervirano ali jo pa do cela ignorirajo. „Neues Wiener Tagblatt“ vé povedati, da odpora „Narodnih Listov“ zoper porazumljenje ni jemati doslovno, vsaj nekateri mladočeški krogi bi bili pripravljeni odnehati nekoliko od državnega prava. Monakovska „Allg. Ztg.“ priznava, da je liberalizem pri porazumljenju mej levičarji in Mladočehi velevažen faktor, kateri bi mnogo pripomogel k realizaciji te ideje. Berolinski židovski „Berliner Tagblatt“ svedoči, da je bila levičarska zmernost res le taktična. Ta list piše: Nemška spravljivost ni nič koristila. Mladočehi izjavljajo, da bodo šele tedaj zadovoljni, kadar dobé vse to, kar zahtevajo. Torej ostane vse pri starem. Pri veliki debati se je znova pokazalo, kdo želi miru in sprave in kdo ne. — Jako trezno sodijo „Hamburger Nachrichten“, pišoč: Sedaj ni pričakovati, da bodo Mladočehi krenili na drugo pot, dočim so doslej volilce navlaščevali za narodni boj do skrajnosti. Nekateri posamni Mladočehi bi bili sicer za spravo uneti, a boje se za svojo popularnost in zato raje molčé.

Konferenca ogerskih škofov.

Časnikarska poročila o konferencah ogerskih škofov in pojavivših se diferencah, katera poročila smo zabeležili tudi mi, so baje neresnična. Zapisnikar na konferenci, opat Feber, razposlal je listom poseben popravek, v katerem trdi, da se vršé vse obravnave v popolni harmoniji in da ni noben udeležnik imel prilike govoriti o tem, da bi vsled stilizacije adrese mogel nastati konflikt mej njega verskimi in patrijotičnimi čutili. — To je morda doslovno resnično, a jednoglasno sklepanje o posamnih toč-

varuje njegovega očeta, češ, da se je ta odstranil skrivaj z doma in ima gotovo slabe namene. Noč je viharina in ker Veronike ni strah, odide Fran, ne da bi ostal blizu hiše, kakor je nameraval. Veroniki se je močno prikupil, ker je hotel braniti njo in njeno pravo. Spoznala je, da ima v njem vrlega prijatelja in to ji je v veliko tolažbo.

Komaj odide Fran, prikaže se pred oknom stari Somrak s puško v roki in zahteva od Veronike tisto usodepolno pismo, grozeč ji s smrtjo. Veronika si ne vē pomoči drugače, kakor z lokavostjo in reče, da je pismo ravnokar dala Franu. Stari Somrak plane za sinom. — Na samotnem kraju, ob globokem bregu, ga doide. Fran razvidi kako se je Veronika rešila Somraka, zato ne pové, da nima pisma. Oče pa v divji strasti, v srdcu in obupanju sproži puško na sina — in Fran pade ranjen v brezno.

Stari Somrak beži v viharini noči, zgreši pot in zaide naposled v neko samotno koč, kjer prosi prenočišča. V koči živeča stara ženica pripoveduje slučajno dvema dekletcema pravljico o oholem kmetu, ki je nekoč po krivem prisegel. Na smrtno uro klical je duhovnika, a mesto njega je prišel hudič. . . Somrak posluša to pravljico in ta mu pretrese dušo s tako silo, da se zgrudi in obleži mrtev v tuji hiši.

Thotapci našli so na potu h Gradiščarici

kah ne izključuje živahnih debat. Da pa niso vsi škofje jedini in složni, je vidno že iz tega, da se trije veleugledni škofje sploh ne marajo udeleževati konferenc in tudi ne bodo podpisali adrese. Patrijotičnih svojih čutil pač ne more vsak udušiti.

Vnanje države.

Panamino.

Preiskovalni sodnik zaslišal je predvčerajšnjim generalnega ravnatelja carinskih uradov Cantonija, ker mu nekateri listi očitajo, da je bil podkupljen od rimske banke. — Vlada je naročila profesorju Maglioniju, naj znova natančno pregleda vse knjige rimske banke. Pred Maglionijem storil je to že vladni komisar Martusceli, a bivši guverner rimske banke, Tanlongo, je pred preiskovalnim sodnikom izpovedal, da je bil Martusceli o svojem času dobil od rimske banke večjo svoto in zato tudi poročilo o svoji preiskavi nalašč krivo napravil.

Home-rule.

Na Irskem živeči protestanti so vsi odločni nasprotniki homerule predloge in tirajo sedaj silno agitacijo zoper njo. V Belfastu vršil se je predvčerajšnjim velik meeting. Zborovalci navdušeni po nekaterih govorih, sežgali so javno podobo Gladstonea in podobo ministra za Irsko, Morleya, ter vzprejeli resolucijo, v kateri izjavljajo, da loyalisti — kakor se zovejo irski protestanti — ne bodo nikdar priznali irskega parlamenta v Dublinu, da se mu ne bodo nikdar pokorili in ne bodo nikdar plačevali od njega določenih davkov.

Dopisi.

Z Dolenjskega, 28. svečana [Izv. dop.]

(Dolenjska — pastirka. — Javna bolnica v Novem mestu. — Apel na deželni zastop.) Menda mi ne bo nikdo oporekal, če trdim, da sta dosedaj visoka vlada kakor tudi deželni zastop kranjski bore malo storila v povzdigo velike in plodne Dolenjske, bodisi v materijelnem, bodisi v duševnem oziru. Todi so bile samo nekatere ceste dobro posute, sicer se pa do nakupa Grma in ustanovitve vinorejske šole za nas Dolenjce v središču ni nič storilo. Z velikim trudom se je vender nekemu zastopniku zanemarijene Dolenjske posrečilo doseči, da bomo konečno vsaj po železnici zvezani z ostalim izobraženim svetom.

Seveda, dokler bomo na Kranjskem z nepotrebnimi političnimi prepiri, ki nimajo drugega namena, ko da se slednjič sprevržejo v osebnosti, — drug drugemu ugonobljali najboljše moči, — ne bomo našega ubozega ljudstva gledé njegovega materijelnega blagostanja ni za las dalje spravili. Vsak rodoljub se mora jeziti, če pomisli, koliko denarja se pri nas izda in koliko navora se porabi samo za politične boje mej brati in koliko bi se s tem koristilo narodu, če bi se porabilo v njegov prid! — Koliko potov se pri nas stori v prid jedne same osebe in koliko se nekaterniki trudijo, da bi pridobili kako „zaupnico“, — mesto da bi skrbeli za to, da bi se naši vinogradi, ki jih je uničila nesrečna trtna uš, obsadili z novimi trtami, ali da bi se v naši Dolenjski, ki je kakor nalašč ustvarjena za to, povzdignilo sadjerejstvo, ki bi deželi v kratkem lahko donášalo ogromen dobiček. Vse, kar de-

Dalje v prilogi.

ranjenega Frana in ga ponesli soboj. Veronika obupa, videvši krvavečega Frana, čigar nesreče je ona prvotni vzrok. Fran ljubi Veroniko iskreno in goreče, a ni ji tega razkril, misleč, da ona sovraži ves njegov rod in da ne bo nikdar odpustila storjene ji krivice. A v Veroničinem srcu je ljubezen do Frana vzplamtela s toliko silo, da se ji ne vidi nobena žrtev prevelika in zato sežge pismo — jedini dokaz, kateri ima zoper Somraka. V tem pridejo ljudje javiti, da je umrl Somrak in ker sedaj nič več ne ovira sreče Franove in Veroničine, si sežeta v roke za vse življenje.

Vse v tej igri se vrši hitro, živahno, vse je utemeljeno, vsi prizori so dramatično živi in kolikor toliko potrebni za razumevanje dogodkov, skratka, igra ima zdravo jedro in je spretno izvedena. Vsi značaji so krepko označeni in kontrastirajo srečno drug od drugega, le prizora, ko ustrelji Somrak na sina in pa prizor, ko umrje Somrak, se nam vidita nekako operna, a morda bo to na odru drugačen utis naredilo, kakor pri čitanju.

Igra je vseskozi realistična, samo konec ni takov. Pisatelj je hotel ustreči ukusu dōbe, v kateri je pisal svoje delo, in ko je zadela Somraka tragična kazna, dal je igri dober konec. Tega ni storil kot gledališki praktik, ampak kot pesnik, kajti srečni konec je motiviran v čustvovanju Veronike in Frana in je zato umetniško in psihološko opravičljiv.

šajoč gostača, ali oddajajoč stanovanje ceneje, ne misli prodati hiše, ako kupca ni; on se uda usodi in pričakuje boljših časov.

Snovati novih podjetij ne kaže, ako ni upanja, da bodo tudi prosperirala; samo takrat gre podjetnik na led, zida kapitalist nove hiše, ko domneva, da je povpraševanje za to in da jih bo delež lahko oddal. Še dandanes ne morejo naše tovarne sukna izdelati, sukno tako mehko, volnolasto in elastično kot angleško, a pogrešamo še danes tovarne za jeklena peresa, šivanke in tisoč drugih predmetov, ker delavski stan ni še na potrebnih stopinjah spretnosti in stročne omike.

Ustanovimo zedinjeno Slovenijo, takoj se bo zidalo v Ljubljani, kot središču tega političnega organizma, 100 hiš, in ko bi se zidanje v ostalih stolinah naših države jednako množilo, zrasla bi obrestna mera v naši državi, ker bi to zidanje mobilni kapital do cela absorbiralo.

V mestih, ki nimajo pogojev rapidnemu iz političnih prememb izhajajočemu razvoju, ampak se normalni počasi razvijajo, bi priraščaj novih modernih hiš razvejavil vse stare hiše, z drugimi besedami, uničil bi veliko glavnic za večne čase, in ker so hiše kapital, bi nastal pomanjkljaj v kapitalu in to bi zopet neposredno bilo vzrok povikševanja obrestne mere. Slišim govoriti: odpravimo hranilnice, ker te ovirajo, da se kapitali ne raztekajo hitreje v industrijska podjetja. Ta argument je zapeljiv ali vender varajoč. Predno se denar uložiti v kakšno podjetje, treba je zrelega premišljevanja in vsestranske kombinacije in šele, ko vse kaže, da bo podjetje tudi prosperiralo, smeti se ga je lotiti; — po nasprotnih načelih se ravna samo gospodarski neodgojenec. Za to mečasje je prepotrebna hranilnica, da spravi za neodločni čas za podjetje pripravljeni denar v cirkulacijo, bodisi hipotekarno ali menično.

Pomislimo, da samo poštna hranilnica donša ne v stalno, — ali itak v izdatno časno porabo državi in upravi, najmanj 200 milijonov forintov, katere je država poprej jemala kot časno posojilo po visoki ceni od bankirjev; — vsled tega rivajo bankirji sedaj — pogrešajoč državnega klijenta, našega finančnega ministra — svoje mobilne gotovine na druga polja, in s tem je denarja preveč, in obrestna mera mora po gospodarskih zakonih padati.

Kot 31 let samostalni trgovec konstatiram iz lastne izkušnje, da trgovski dolgovi hitreje dotekajo nego poprej, — zakaj? ne ker se dolžnikom bolje godi, nego ker se je prepričanje razširilo, da blago in druga dobra veljajo ravno toliko, kolikor denar in da denar nima ležati v skladnicah, nego da ima cirkulirati ali v poravnane dolgov ali v hranilnico, ki nese ako tudi male obresti; sploh se razumeva teorija o denarju bolje nego poprej.

Naša mlajša generacija mi ne bode verjela, da so še pred 20 leti dolžni bogatini ležali in spali na denarju, in ko so bili opominani na plačilo dolga, celo leto starega, da so zarentali: „Kako se vender predrznete opomniti mene na plačilo? ali mislite, da ne morem plačati? sem bogatejši kakor Vi! tu imate Vašo šaro in bežite!“

Koliko je denarja vsled taci in drugih jednaci slučajev dremalo v skladnicah, si lahko mislimo.

Reasumirajoč vse navedene opazke konstatiram, da blagostanje samo na sebi sploh ni zraslo, ako se beseda „blagostanje“ sme tako razumeti, da se ne posameznik bolje čuti kot poprej, nego vsi, kapitalist, podjetnik, delavec in konsument. Denar torej, izgnan iz varčnih pozicij, prisiljen je, zadovoljevati se z nižjim doneskom ali se nalagati v opasna ali stagnirajoča podjetja.

Obrestna mera se je morala znižati tudi vsled tega, da denar sploh več in hitreje cirkulira nego poprej vsled mnogih posojilnic, hranilnic, zavarovalnic, pogostnega potovanja, uporabe pošte, brzojava, telefona in jednaci prometu služebnih naprav; vse to poriva denar na površje, ki se potem staka v državno rento in goni nje kurz kvišku, renta, vsled tega manj plodonosna, vrača se iz inozemstva k nam in naši bogatini, nevedoč kam z denarjem, jo s kislim obrazom kupujejo. Marsikdo utegne misliti, da si tu nasprotujem, ker je denar odtakal; ali to ni tako, ker bi drugače še več denarja bilo ostalo v naši cirkulaciji, in bi še težje pritiskal na obrestno mero.

Ako nam prinese znižanje obrestne mere vender kakšno korist, bode to jedino ta, da bomo bolj nego doslej prisiljeni, poštovati in se več posluževati nauka o narodnem gospodarstvu.

Listnica uredništva.

G. X. v C.: Zares izbornega govora drž. poslanca dr. Gregorea o jezikovnih razmerah v 7. peš-polku zategadelj nismo priobčili v celoti, ker ga nam nihče uposlal ni. Po drugih listih pa dnevnik ne more pobirati govorov. — G. cand. inr. Vilko Mauser na Dunaji: Potrjujemo Vam, da Vi niste pisali dopisa iz Krškega, razpravljajočega razmere na tamošnjem pokopališču.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Moll-ovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo upliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica 90 kr. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj nego dve steklenici se ne pošilja. 6 (18—3)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Družba sv. Cirila in Metoda

je prejela meseca januarja in februarja 1893. leta:

I. od podružnic: Laški trg 106 gld., Kamnik 32 gld. 27 kr., ženska v Ajdovščini, 89 gld. 85 kr., ženska Cerkljarsko-planinska 100 gld., Kobarid 15 gld. 55 kr., ženska Vrhnika 5 gld., Kanalska 5 gld., Braslovce 26 gld., Slovenska Bistrica 200 gld., Cerklje 60 gld., ženska v Logatci 20 gld., prva ljubljanska 104 gld. 70 kr., ženska v Št. Vidu nad Ljubljano 103 gld., ženska Št. Jakobska-Trnovska 50 gld., Kranjska 31 gld. 61 kr., Lehen 10 gld., Vransko 40 gld., Medgorje na Koroškem 12 gld. 10 kr., Podgrad 16 gld. 20 kr., Brežice 14 gld. 38 kr., ženska v Ormoži 100 gld., ženska v Gorici 10 gld.

II. Darovali so: Na Silvestrov večer v Šiški 6 gld. 20 kr., pri odhodu dveh Sokolov 6 gld. 35 kr., kaplan Volk in Rantovi 4 gld., neimenovanec 20 kron, iz Ilirske Bistrice 4 gld., novomeški Sokoli 17 gld., V. Kandolini iz Kostanjevice 5 gld., telovadci Ljublj. Sokola 5 gld., neimenovan iz Zagreba 1 gld., Posojilnica v Sinčevsi 10 gld., Kranjski deželni zbor 1000 gld., iz Opatije noveletnica 6 gld. 30 kr., časnikarski narodni davek 20 kron, na župan Faturjevem banketu v Zagorji 16 gld. 50 kr., župnik z nemške meje 1 gld., J. Mankoč v Trstu, mesto nagrobnega venca 20 kron, Savinjski Sokol prvih 20 kron in 3 gld., volilo dekana L. Potočnika v Braslovcah 50 gld., župnik M. Wesler na Koroškem 3 gld., zbirka kupčijskih pomočnikov 2 gld., iz dr. Skofičeve zapuščine 780 gld. 57 kr. in 2 delnici „Narodnega Doma“ v Novem Mestu in 1 delnico „Narodne Tiskarne“, slovenski rodoljub na Vrhniki 50 gld., J. Zupan pred sodiščem pripoznanih 30 gld., kaplan Svatoš nabral 11 gld. 68 kr., Koroški rodoljubi 7 po 20 kron, volilo Bož. Rajca 45 gld., ob poroki V. Stadlerjeve v Št. Petru na Štajerskem 6 gld., posojilnica v Žužemperku 10 gld., posojilnica v Pulji 10 gld., vesela družba v gostilni Lloyd 11 gld., ustanovna daraka pri Vičici v Postojni 10 gld., pri banketu novega župana v Št. Petru na Kranjski 4 gld. 72 kr., M. Gerčar v Trbovljah 1 gld. 73 kr., noveletnica iz Jursinec 2 gld. 10 kr., vesela družba v Trebnjem 4 gld. 60 kr., noveletnica iz Vrhnike 1 gld., M. Prosekar 2 gld. 60 kr., pri Vodnikovih veselici 13 gld. 10 kr., J. Nábernik iz Litije 9 gld., posojilnica v Ribnici 50 gld., notranjska v Postojni 10 gld., stavec J. Semen 1 gld. 40 kr., M. Blajec v veseli družbi 1 gld. 12 kr., neimenovan 1 gld., vesela družba v Žužemperku 5 gld., iz Opatije 5 gld. 50 kr., narodnjaki v Budanjah 7 gld. 70 kr., na gostiji F. Dunaj nabral 1 gld. 51 kr.

Vodstvo družbe.

Prvikrat!

Štev. 44. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 521.

V nedeljo, dne 5. marca 1893.

Na korist učitelju, režiserju in igralcu „Dramatičnega društva“ **Ignaciju Borštnik-u.**

Krivoprisežnik.

Ljudski igrokaz s petjem v treh dejanjih. Spisal L. Anzen-gruber, preložil J. K. Režiser g. Ignacij Borštnik.

Začetek točno ob 8 uri, konec ob 10. uri zvečer.

Dramatično društvo.

K tej predstavi vabi najljubnejše

Ignacij Borštnik.

Pri predstavi svira godba slavnega domačega pešpolka baron Kuhn št. 17.

Ustoppnina:

Parterni sedeži I. do III. vrste 80 kr. Parterni sedeži IV. do VIII. vrste 60 kr. Parterni sedeži IX. do XI. vrste 50 kr. Balkonski sedeži I. vrste 60 kr. Balkonski sedeži II. vrste 50 kr. Balkonski sedeži III. vrste 40 kr. Galerijski sedeži 30 kr. Ustoppnina v lože 50 kr. Parterna stojišča 40 kr. Dijaške ustoppnice 30 kr. — Galerijska stojišča 20 kr. — Sedeži se dobivajo v čitalnični trafiki, Šelenburgove ulice, in pri blagajni.

Prihodnja predstava bode v sredo, dne 8. marca 1893. I

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Umrli so v Ljubljani:

1. marca: Blaž Schmidt, trgovski praktikant, 16 let, Resljeva cesta št. 1, akutna pljučna tuberkuloza. — Franca Šantel, delavčeva žena, 62 let, Kravja dolina št. 11, meningitis spinalis. — Angela Mestek, delavčeva hči, 4 mesece, Tržaška cesta št. 24, božjast.
2. marca: Emil Lukas, črevljarjev sin, 3 leta, Kongresni trg št. 17, plućnica. — Ana Olivari, oficijalova žena, 65 let, Tržaška cesta št. 23, jetika. — Pavla Klopčič, delavka, 16 let, Kravja dolina št. 11, jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
3. marca	7. zjutraj 2. popol. 9. zvečer	737.6 733.8 735.1	2.4° C 11.0° C 5.0° C	brevz. sl. vzh. sl. szh.	megla d. jas. jasno	0.30 mm dežja.

Srednja temperatura 6.1, za 4.0° nad normalom.

Izkaz avstro-ogerske banke

z dne 28. februarja 1893

Prejšnji teden

Bankovec v prometu	436,073,000 gld. (+)	8,781,000 gld. (+)
Zaklad v gotovini	2.875.000 „ (—)	73.000 „ (—)
Portfelj	142,264,000 „ (—)	543.000 „ (—)
Lombard	20,801,000 „ (+)	273.000 „ (+)
Davka prosta ban- kovna rezerva	55,527,000 „ (—)	9,230.000 „ (—)

Dunajska borza

dne 4. marca t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	98.90	98.95
Srebrna renta	98.55	98.55
Zlata renta	117.55	117.45
5% marcna renta	100.15	100.15
Akcije narodne banke	990	991
Kreditne akcije	337.50	341.20
London	121.15	121.10
Srebro	—	—
Napol.	9.62 1/2	9.62
C. kr. cekini	5.69	5.69
Nemške marke	59.20	59.20
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	147 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	196
Ogerska zlata renta 4%	—	115
Ogerska papirna renta 5%	—	100
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	131
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	119
Kreditne srečke	100 gld.	196
Rudolfove srečke	10	25
Akcije anglo-avst. banke	200	158
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	249

Prospekti o zdravju in vodozdravil-
nici Giesshübl-Puchstein pošiljajo
se zastoj in frankovano.

(5-2) **Pri otročjih boleznih** IV.
potrebujejo se često kisline preganjajoča
sredstva in zatorej opozarjajo zdravniki za-
radi milega uplivanja svojega na
GLAVNO SKLADIŠČE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije tužne
KISELINE
katero radi zapisujejo pri želodčevi kislini,
škrofeljnihi, pri krvici, otekanji zlez i. t. d.,
ravno tako pri katarjih v sapniku in oslov-
skem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnera-ja
monografija o Giesshübl-Puchstein-u.)

Občinski tajnik

se išče za občino Loka. Plača 400 gld. za vsa pota in vzdige v celem letu 50 gld. in prsto stanovanje. Prosilci morajo biti zmožni nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi in morajo dokazati, da so opravljali ali še opravljajo službo občinskega tajnika.

Prošnje naj se pošiljajo na občinski urad v Loka pri Zidanem mostu do 1. aprila 1893.

(241—1)

Župan:

Anton Kajtna.

Kwizdina
protinova tekočina.
Mnogo let preskušeno boleti ute-
šujoče domače sredstvo.
Cena 1/2 steklenici avstr. velj. gld. 1.—
1/2 steklenici avstr. velj. 60 kr.
Dobiva se v vseh lekarnah. (210—2)
Paziti je na varstveno znamko in naj se zahteva izrečno
Kwizdina protinova tekočina
iz okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

ÜBERALL VORRÄTHIG 17 MEDAILLEN
CHOCOLAT
SUCHARD
NEUCHÂTEL (SUISE)
CACAO
MASSIGE PREISE
LEICHTLÖSLICHER CACAO
Ausgiebig 4 K^o = 200 TASSEN
(98—6)

Tujcem, prihajajočim z jutranjimi vlaki v Ljubljano, se na kolodvoru smeti in prah na glavo otresajo, da je veselje. Opozarjamo na to škandalozno ravnanje mestno stražo na kolodvoru.

— (Na tukajšnji c. kr. šoli za babice) vršili so se minule dni strogi izpiti v slovenščini. Udeležilo se jih je 10 učenk, vse s Kranjskega. S prav dobrim uspehom prestalo je izpite pet učenk, dve z dobrim in tri s povojnim uspehom. Dne 1. marca pričel se je nov slovensk tečaj.

— (Romarski vlak v Rim.) Cene vožnim listkom za romarski vlak v Rim se naznanijo prihodnji teden.

— (Domača obrt.) One, ki se zanimajo za domače umetnoobrtne izdelke, opozarjamo na krasnega, v izložnem oknu tukajšnje sladničarne Šumi razstavljenega zajca, razbijajočega obligatni velikonočni piruh, iz katerega prihajajo brezštevne kamelije in druge cvetlice. Ravno tam videti je tudi krasen šopek in rog, iz katerega se vsipajo vijolice in vse to izdelano je iz sladkorja in sicer tako naravno, da bi prevaralo celo veččaka. Taki izdelki delajo pač čast domači tvrdki, ter dokazujejo, da dobimo doma ceneje in bolje to, kar smo vajeni kupovati od tujcev.

— (Trzinski rokovnjači.) Porotna obravnava, o kateri smo včeraj na kratko poročali, se tudi danes še nadaljuje in do sklepa lista še ni bila končana. O izidu nam bo torej mogoče poročati stoprav v ponedeljek. Obtoženci večinoma trdovratno tajé.

— (Vreme.) Konečno ustanovilo se je nekoliko vreme in burja pregnala je meglo in deževje, ki sta nas nadlegovala že precej časa. Danes imeli smo sicer precej vetroven, a lep, jasen in solnčen dan. Burja osušila nam je tudi mestne ulice in ceste in nas tako odrešila brezkončnega blata poslednjih dni.

— (Novo ognjegasno društvo) namestavajo usnovati v Ilirski Bistrici — kakor se nam piše od tam — in je baje neki rodoljubni gospod pripravljen žrtvovati večjo vsoto, ako se osnuje tako občestno društvo. Vsa Bistriška dolina imela bi veliko korist od takega društva, ki je silno potrebno. Od Zagorja na Pivki pa do Reke ni nobenega ognjegasnega društva, ni torej čudo, ako pogore cele vasi, kakor lansko leto Novokračine. Ker ima občina že novo brizgalnico, bode nabava gasilnega orodja tem lažja. Začetek je sicer težak, a z resno voljo premagalo se bode vse. Torej na delo!

— (Zdravstveno stanje.) V Javorniku, Koroški Bebi in v Potokah v Radovljskem okraju zbolelo je za ošpicami dozdaj 16 otrok. Ozdravela sta dva. — V občinah Oviše in Bled zbolelo je 25 otrok za hripo, ki so pa že vsi ozdraveli, na Dovjem pa je še 39 bolnih. Hripa ni huda in ni dozdaj še nihče umrl za njo.

— (Proti izseljevanju.) Kakor že prej saksonska, tako sta odredili zdaj tudi pruska in bavarska vlada, da se ne puščajo avstro-ogerski izseljenci preko mej omenjenih držav in jih je zavrniti nazaj v svojo domovino. Naznanjamo to, da obvarujemo take, ki se hoté izseljevati nepotrebnih neprimlik in stroškov.

— (Prva hrvatska zdravnica.) Na vse učilišči v Zurichu pridobila je te dni gospica Mila Šviglin po dovršenih strogih izpitih diplomu zdravnice, ter sme izvrševati zdravniško prakso. Gospica Šviglin je rojena Zagrebčanka. Zdaj hoče še vložiti disertacijo, katera se zahteva, da se ji podeli doktorski naslov. Ta naslov se v Švici in v Nemčiji podeljuje neodvisno od opravičenja za izvrševanje zdravniške prakse.

— (Oznanovale spomnadi.) Iz Križevca na Hrvatskem se poroča „Obzoru“, da so se pojavile tam v četrtek prve vračajoče se lastavice. Tako zgodaj se od pamtiveka lastavice še niso pokazale. Utegnemo torej po izredno strogi zimi imeti zgodnjo spomlad.

Razne vesti.

* (Mejnarodna zdravstvena konferenca) zaradi skupnega postopanja higijeničnih zdravnikov proti kužnim boleznim bode dne 24.—26. t. m. v Draždanih. Naloga temu kongresu nemških in avstrijskih zdravnikov bode, da se ustanove splošna pravila, kako postopati pri kužnih boleznih. Žalostne skušnje pri poslednji epidemiji v Hamburgu, kjer je kolera pobrala toliko žrtev, kakor komaj v starodavnih nehygieničnih časih, pokazale

so, kako silno potreba je, da se v tej zadevi storijo resni koraki, ker se je tudi letos bati, da se zopet pokaže kolera.

* (Iz Giesshübel-Puchsteina) piše se nam: Dne 28. februarja obiskal je nadvojvoda Oton, ki se sedaj zdravi v bližnjih Karlovih varih, v spremstvu barona Berga naše zdravilišče, in ogledal pod vodstvom gosp. Leona pl. Mattonija pivnice, in zavode iz katerih se razpošilja Giesshübel'ska kiselina Mattonijeva, ter se je Njega cesarska Višokost jako pohvalno izrekla o njih uravnavi.

* (Električna razsvetljava v Belem gradu.) Bodoči ponedeljek bodo mestne ulice in trgi v srbski prestolici prvič razsvetljene z električno lučjo. Ta dan praznovala se bode obletnica proklamacije kralja Aleksandra. Kralj sam bode dal iz svoje palače znamenje pričetku razsvetljave.

* (Nemški vojaki v Berlinu) se prav pogosto zabavajo s tem, da streljajo iz prav ničevih uzrokov na „civiliste“. Tako je te dni zopet streljal vojak ki je stal na straži v predmestju „Moabit“, na necega igralca, ki ga je baje razžalil. K sreči ga ni zadel, akopram je streljal dvakrat. Igralca, ki je pobegnil, prišla je policija.

* (Grozen blaznik.) V Bruggeju zblaznel je neki mož kar hkrati ter v blaznosti polil s petroljem ženo in otroke ter užgal njih omočeno obleko. Nesrečne žrtve blaznikove so zgorele, še predno so ljudje prihiteli na pomoč.

* (Proti cigaretam.) V državi Alabama v Ameriki predložil se je poslanski zbornici načrt zakona, ki prepoveduje prodajane cigaret, tabaka in papirja za cigarete. Trgovci, ki bi delali proti temu zakonu, kaznovali bi se z globo 10 do 50 dolarjev in zaporom 30 dni.

* (Roparska četa Anastazijeva.) Te dni izročila so bolgarska oblastva turški vladi pet članov roparske čete, ki je pred dvema letoma napadla železniški vlak pri Čerkeskioiu. Zasledili so jih že pred pol letom in zdaj odvedli z močnim spremstvom v Drinopolje. Roparji pravijo, da so dobili vsak po 400 napoleonov kot delež ropa. Anastazij pa je baje pobegnil na Grško. Bolgarska oblastva imajo v zaporu še tri druge roparje, ki so pred tremi leti napadli sultanovega svaka Ahmed Effendi-a. Teh pa ne morejo izročiti Turčiji, ker so v bolnici za inkvizite v Sofiji.

Književnost.

„Ljubljanski Zvon“ prinaša v svoji tretji številki najprej prelepo legendo „Satanova smrt“, v kateri sloveči naš pesnik A. Aškerc biča način, kakó se po nekoč rešuje socialni problem, potem pa še nekatere drobne pesmi, katere so zložili Dolénjec, Ogin, Slovén, Rádinski. Pripovedni del obseza krasno „bajko za starce“, naslovljeno „Abadon“ iz peresa Nejaza Nemcigrena — ako se ne motimo, jednega najboljših novelistov slovenskih, katerega smo žal pogrešali že vse predolgo. Kdor je prebral dosedanja tri poglavja, izvestno nam pritegne, da naša književnost nima mnogo spisov, ki bi se odlikovali po tako duhovitem pripovedovanju, kakeršno diči ta, rekli bi skoro, modroslovno-satiriški roman. Vredno se mu pridružuje povest „Jara gospóda“, katero piše Janko Kersnik, ta izborni opisovatelj gospodskega življenja po kmetih. Izmej ostalih spisov imenujemo korenito razpravo „Pogubni malik svetá“ (prof. dr. S. Šubie), statističsko šalo „O pomenu naših krajevnih imen“, v kateri je pisatelj E. Lah zbral obilo zanimljive tvarine, in prof. dr. Kosa „Črtice o priimkih“. Dalje čitamo nekaj jezikoslovnih črtic, opomnje prof. M. Valjavca k Wolfovemu slovarju, prof. V. Bežka „Prinos k slovenskemu knjištvu“, v katerem bode priobčen zapisnik vseh srednješolskih razprav, tičočih se slovenstva, in končno dr. J. Rakeža oceno „Domačega zdravnika“. „Listek“ prinaša na sedmih straneh razne književne zanimljivosti, ocene i. t. d. — „Ljubljanski Zvon“ je list, ki šteje mej svoje sotrudnike najboljše slovenske pisatelje, in zato mislimo, da bi ga ne smela pogrešati nobena omikana rodbina slovenska.

— „Učiteljski Tovariš“, glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“, prinaša v št. 5 nastopno vsebino: L.: † Blaž Hrovath. — M. J.: Ljudsko šolstvo v Avstriji 1890/91 l. — J. Kotzmuth: O šolski higijeni. — J. Petkovšek: Prirodopisni paralelni običaji. — Književnost. — Društveni vestnik — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

— „Vatrogasac“ prinaša v št. 5 nastopno vsebino: Zanimivi poskusi vatrogasnih štrcaljaka v Valpovštini; — Nekaj o gašenju požarjev v mlinu; — Anton Tuma, jubilarni vjezbatelj vatrogasnog sboru kr. glavnog grada Praga; — Lihvareva žrtva; — Godina vatrogasčeva života; — Iz vatrogasnih zajednica; — Iz vatrogasnih društava; — Naši dopisi; — Na uvaženje.

— „Technicky Obzor“, orgán Spolku architektů a inženýrů v království Českem prinaša v št. 4 nastopno vsebino: Zácpa ledová na Vltavě u Mělníka v únoru roku 1893. — Jak asi bude působiti český zemský zákon ze dne 17. prosince 1892 na rozvoj místních drah v Čechách? — Zprávy stavební. — Prostředky dopravní. — Oznamovatel submissí. — Zprávy spolkové. — Zprávy osobní.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Gorica 4. marca. Lahonska stranka namerava postaviti za občinske volitve v Solkanu v prvem razredu svoje kandidate.

Rovinj 3. marca. Sodišče obsodilo Pazinske napadalce na hrvatske izletnike in sicer: Fedela Camusa na 6 tednov zapora, Ruggera Camusa na tri tedne, Rudolfa Pilata na 3 tedne, Giovannija Gherseticha na 6 tednov zapora. Dva obtoženca bila oproščena.

Dunaj 4. marca. Angleški veleposlanik na Dunaju, sir Augustus Paget, odstopi v kratkem; na njegovo mesto pride iz Bombaja lord Reay.

Budimpešta 4. marca. Poslanska zbornica vzprejela predlog Kemenyjev, da poslanec ne izgubi mandata, tudi če so njegove dijete dlje kakor tri mesece zarubljene, ter je nasvet Karolyjev, naj so dijete nezarubljive, odkazala pravnemu odseku.

Beligrad 4. marca. Policija konfiscirala nebroj oklicev, v katerih se pozivljajo radikalni volilci, naj ne volijo, ampak siloma odženejo volilske komisije in preprečijo volitve. Liberalna vlada bi rada zagotovila svojim kandidatom zmago, zato ne dá radikalnim volilcem legitimacij, češ da so z davki na dolgu, a to prakticira tudi zoper take volilce, kateri niso ničesar dolžni. Razburjenost volilcev rase bolj in bolj.

Kalkuta 4. marca. Vrhovni poveljnik Indije, Roberts, odstopi dne 8. aprila. — Markaradža mysorski poslal papežu za škofovski jubilej dragocenih daril.

Washington 4. marca. Novi predsednik Združenih držav nastopil danes svoje mesto in stori v nedeljo prisego.

Narodno-gospodarske stvari.

Kaj pomeni padanje obrestne mere?

Spisal Vaso Petričič.

(Konec.)

Denar se raje utaka v bolj plodonosna in varčna podjetja nego v manj plodonosna ali opasna, s tem se pa izjednačuje delavski zaslužek s slabega na bolje, ker tudi delavci beže od manj plodonosnih podjetij k boljšim.

Pri rastoči civilizaciji, ker je to posledica blagostanja, pada obrestna mera, nasprotno pa raste pri nazadujoči civilizaciji, ker je tu javna uprava pomanjkljiva, opasnost izgube pa večja.

Z društvenega stališča pa ni vse jedno, ali je obrestna mera nizka ali visoka.

Nizka mera pomeni prevlado bogatinov in izkoriščevanje manj bogatih ali celo revnih ljudi, kakor na Angleškem, kjer je dosegla beda delavcev vrhunec in porodila socialiste, učeče, da „imetek je tatvina“.

Visoka mera pomeni prevlado talentov, podjetnega duha, razklenitev fizičnega dela in nabiranje in množenje glavnice, kakor pri nas ali v sosednji Rusiji, kjer je jako malo beračev. Sicer ima Rusija svoje nihiliste, ali teh je deviza „dajte nam politično svobodo“, kar je vsekako velik razloček od devize „imetek je tatvina“, ako se tudi mečejo v jeden pisker.

Poravnati vsa ta socialna nasprotja je poklic modernega zakonodajstva. Upajmo, da se mu posreči!

Pričakovati, da se bode vsled nižjih obrestij porodila speča ljubezen do novih, koristenosnih podjetij na industrijelnem polju, do vzpodbude izdatnejše izvozne trgovine z našimi pridelki v inozemstvo, — bi se varali, ker izkušnja uči, da n. pr. na Dunaji, središču našega prometa, navzlic tem baje boljšim okoliščinam nizkih obrestij vender industrija, zidanje novih hiš in obrtništvo sploh bolj hira, kakor v časih 5% obrestne mere; pri nas se celo veselimo, ako sneg obilno zapada, da pride revno ljudstvo do bornega kruha.

Da bode kapitalist, ki dobi sedaj četrtno manj za svoj denar, nepotrebne hiše zidal, je ravno tako malo pričakovati, kakor da hišni posestnik, pogre-

Posle vsake kategorije, moške in ženske, osobito take s pričevali o dolgoletni službi — priporočila in nameščuje (tudi na zunanji)
posređovalnica G. Flux
 na Bregu št. 6. (243)

Največje skladišče raznega semena

n. pr.: nemške, štajerske, incarnat, turške in travniške detelje, raznih vrst pesnega semena, splošno znano kot najboljša krma za živino; travnega semena za suhe, mokre, peščene in glinovite travnike; velika izbira semena za salato, kumare, peteršilj, selerijo, sladki grah, fižol in vse druge vrste semena za zelenjad.

Proseč mnogobrojnega poseta

(151—6) **Peter Lassnik.**

Zobni zdravnik
D^R. ROMAN JACOBI
 ustavlja po najnovejši in najboljši metodi
 umetne zobe in zobovja.
 Plombira in izdira zobe v narkozi (umetno spanje) brez bolečin. (118—3)
 Zdravi sploh vsako ustno bolezen.
Ljubljana, Stari trg št. 4.

Proti kašlju in kataru (tudi pri otrocih), proti sluznici, hripavosti, boleznim na vratu, želodecu in mehurju se najbolje priporoča
 koroški

rimski vrelec.

Naravno pristno napolnjen.

Najfinejša namizna voda.

Glavna zaloga v Ljubljani pri **M. E. Supanu** na Dunajski cesti. (196—3)

Odklikovan s častno diplomom in zlato kolajno v Londonu 1893 in z zlato kolajno v Bruslju 1892.

**Najboljše sredstvo
za želodec,**

katero želodec in opravi prebavnih delov života krepi in tudi odprti život pospešuje, je

tinktura za želodec,

katero pripravlja

Gabrijel PICCOLI,

Iekar pri „angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Cena 1 steklenici
10 novč. (173-4)

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zabojčkih po 12 steklenic in več. Zabojček z 12 steklenic stane gld. 1.36; s 24 gld. 2.60; s 36 gld. 3.84; s 44 gld. 4.26; 55 steklenic tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5.26; 110 steklenic gld. 10.30. Poštnino plača vedno naročnik.

Št. 4410.

(240—2)

Razglas.

V zmislu § 15. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887. l., št. 22. dež. zakonika) se javno naznanja, da so

imeniki volilnih upravičencev

za letošnjo dopolnilno volitev v občinski svet sestavljeni in da se smejo od danes naprej 14 dni tukaj pregledovati in proti njim ulagati ugovori.

O pravočasno uloženih ugovorih bo razsojal občinski svet.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane
dne 1. marca 1893.

Zadnja cena!

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5.

Zaloga (189—3)

**vsake baže gvantnega blaga
za moške in ženske**

kakor tudi vseh vrst

kocev, kovtrov, srajc, jop, nogovic, svilenih in cajgastih rut itd.

po najnižji ceni.

Zadnja cena!

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Členi banke „Slavije“ imajo brez posebnega priplačila pravico do dividende, katera je doslej iznašala po 10%, 20%, 25% in jedno leto celo 48%.

Za škodo izplačala je doslej banka „Slavija“ čez dvajset milijonov goldinarjev. — Po svojih rezervnih in poroštenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje življenja, dokazujejo naslednje

primere:

1. Helena Avbeljnova, kramarica v Ljubljani, zavarovala se je dne 5. maja 1884. Do svoje smrti dne 15. februarja 1885 uplačala je 32 gld. 54 kr. zavarovalnine; banka „Slavija“ pa je izplačala njenim dedičem 1000 gld.

2. Dr. Fran Ambrožič, mestni zdravnik v Ljubljani, zavaroval se je dne 30. januarja 1875. Do svoje smrti dne 11. februarja 1891 uplačal je 1352 gld. 52 kr.; banka „Slavija“ pa je rodbini njegove izplačala 3000 gld.

3. Ivan Zor, c. kr. brzojavni kontrolor v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. decembra 1871. Do svoje smrti dne 8. februarja 1885 uplačal je 1393 gld. 92 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njegove rodbini 3000 gld.

4. Miha Serdič, uradnik v Trstu, zavaroval se je dne 30. novembra 1878. Dasi je do svoje smrti dne 14. julija 1880 uplačal le 80 gld. 16 kr., prejeli so dediči njegovi od banke „Slavije“ 1200 gld.

5. Marija Lenčkova, posestnica na Blanci ob Savi, zavarovala se je dne 5. maja 1870. Ko je umrla dne 24. maja 1882 izplačala je banka „Slavija“ dedičem njenim 5000 gld., da si je bilo uplačane zavarovalnine le 2292 gld. 16 kr.

6. Ivan Vlah, posestnik v Jušcih, zavaroval se je dne 25. novembra 1888 za 1000 gld. in dne 30. aprila 1890 zopet za 1000 gld. Na obe zavarovanji uplačal je do svoje smrti dne 13. januarja 1892 vsega skupaj 192 gld. 16 kr.; dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 2000 gld.

7. Ivan Železnikar, urednik „Slov. Naroda“ v Ljubljani, zavaroval se je dne 30. junija 1882 za 1000 gld. Do svoje smrti dne 26. januarja 1891 uplačal je 381 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem 1000 gld.

8. Peter Budnar, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. maja 1876, ter je do svoje smrti dne 10. aprila 1892 uplačal 597 gld. 12 kr. Banka „Slavija“ izplačala je pa rodbini njegove 1500 gld.

9. Andrej Velikajne, gostilničar v Ilirski Bistrici, bil je zavarovan od 15. dne maja 1880 do 3. dne junija 1887 in je v tej dobi uplačal 364 gld. 80 kr.; banka „Slavija“ pa je po smrti njegove izplačala udovi 1000 gld.

10. Reza Kernova, kramarica v Cerkljah pri Kranji, zavarovala se je dne 20. aprila 1884 za 1000 gld. in banka „Slavija“ izplačala je njenim dedičem ta znesek, dasi je do svoje smrti dne 21. septembra 1892 uplačala le 241 gld. 20 kr.

11. Ernesta Jelušičeva, soproga občinskega blagajnika v Kastvu, bila je zavarovana od 5. februarja 1884 do 19. avgusta 1888 ter je v tem času uplačala 187 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njenemu soprogu 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno
generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani
 v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

Meščanska korporacija v Kamniku

ima na prodaj v gozdu Bistrici

100.000 prav lepih 3 in 4letnih smrekovih sadik

tisoč po 1 gld. 50 kr. na mestu; dalje

8000 4letnih mecesnovih sadik

tisoč po 3 gld. na mestu.

(185—6)

Najboljše vrste piva

v sodih in steklenicah

iz združenih pivovarn

Schreiner v Gradcu in Hold v Puntigamu

priporoča po tovarniških cenah. (162—4)

Zaloga piva

prve Graške delniške pivovarne

M. Zoppitseh

v Kolodvorskih ulicah št. 24 v LJUBLJANI.

Na pismene poizvedbe odgovarja se nemudoma in frankovano.

Izberno mareno pivo v plombiranih steklenicah s patentovanim zamaškom dobiva se vsak dan sveže 1/2 litra 11 kr., 1 liter 21 kr. dobiva se v trgovini s specerijskim blagom pri gosp. Ivani Kos v Kolodvorskih ulicah št. 24.

Naznanilo.

Podpisana tvrdka naznanja, da **kupuje**
 kakor do sedaj tudi nadalje

sladkorno peso

po **95 kr. 100 klg.** v tovarno postavljeno in da oni poljedelci, kateri se ž nje obdelovanjem baviti hočejo, za to potrebno seme najboljše vrste po najnižji ceni pri njej dobijo.

Pojasnila o obdelovanju sladkorne pese se dobijo na zahtevanje brezplačno.

Avg. Tschinkel^{na} sinovi

c. in kr. dvorni založniki

v Ljubljani.

(239—1)

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1892.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v **srednjeevropskem času**.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 6. uri 38 min. zjutraj osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 11. uri 55 min. predpoludne osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 4. uri 21 min. popoldne osebni vlak na Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Pariz, Linc, Ischl, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Eger, Francove vane, Prago, Karlove vane, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

- Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždane, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Ischija, Ljubna, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.
Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontablja, Trbiža.
Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontablja, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

- Ob 7. uri 15 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 10 " popoldne v Kamnik.
" 7. " 00 " zvečer v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

- Ob 6. uri 35 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 06 " dopoldne iz Kamnika.
" 6. " 20 " zvečer iz Kamnika.
Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minute naprej. (12-47)

Oljni ekstrakt za uho

od e in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek-a. Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let avtoritete, ker odpravi vsako neprirojeno gluhost, uklanja takoj slab posluš, ušesni tok in vsako ušesno bolezen; dobiva se proti doplačilu gld. 1-70 v vsej Avstro-Ogerski **frankovano** po pošti iz lekarn: glavna zaloga v lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni g. Ant. Köglja in v mestni lekarni v Zagrebu; nadalje pri Zanetti-ju v Trstu; Jožefa Cristofaletti-ju v Gorici; na Dunaji pri e. in kr. vojni poljski lekarni, na Štefanovem trgu št. 8, in pri lekarju Twerdy-ju, Mariahilferstrasse 106. — Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnjenim napisom: e. in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaji. (1314-11)

Trkalec na razstavno okno!

50 cm. visoka opravičena figura, ki se premika urnim strojem, katerega je navijati vsako tretjo uro. Trka v presledkih nekaj sekund na razstavno okno in s tem vsakogar sili, da se i nehoti ozre in da postoji. Čista teža 2300 gramov. **Cena 25 gld.** — Za trgovce, gostilničarje itd. dragocen, reklamni služoč predmet. Eksemplar za poskušnjo funkcijo tira vsak dan od 10.—12. ure v razstavnem oknu

Kočevske domače industrije

v Ljubljani, Kongresni trg, Tonhalle,

kjer se tudi naročila vzprejemajo. (244)

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter milo raztopljajoče (1109-20)

domače sredstvo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško domače zdravilo.

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor sve dočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Veliki krah!

New York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60, in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško ostrico;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih vilic iz jednega komada;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih jedilnih žlic; 12 kavnih
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za mleko;
- 2 komada amer. patent-srebrnih kupic za jajca;
- 6 komadov angleških Viktorija-čase za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 najfinjša sipalnica za sladkor.

44 komadov vkupe samo gld. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gld. 40 — ter je je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Američansko patent-srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inzerat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavežem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povšeč, povrniti brez zadržka zneska in naj nikakor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli te krasne garniture, ki je posebno prikladna kot

prekrasno ženitno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se jedino le v

A. HIRSCHBERG-a

glavni agenturi združenih amer. tovarn patent-srebra na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19. — Telefon št 7114.

Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se znesek naprej vpošlje. (223-2)

Cistilni prašek 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izleček iz pohvalnih pism.

Texing, Gor. Avstrijsko, 21. svečana 1892.

Slučajno sem videl pri Njega svetlosti grofu Wurmbandu vaše garniture ter se prepričal o nje lepoti in ceni itd. **Jožef Forst, župnik.**

V Olomucu, 1. maja 1892.

S pošiljatelj izredno zadovoljen, nadkrilila znatno moje pričakovanje. **Stotnik Cz . . . , plackomanda.**

Prej **Fran Cuden** Prej
J. Geba. J. Geba.

ur ar

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11
(Podružnica v Trbovljah)

priporoča sl. občinstvu ter posebno preč. duhovščini svojo bogato zalogo

švicarskih žepnih zlatih, srebrnih in nikelnastih ur, stenskih ur z nihalom, ur budilnic, veržic, prstanov, uhanov (194-3)

in vseh v to stroko spadajočih stvari po najnižjih cenah.

Popravila izvršujejo se natančno pod poročtvom. — Zunanja naročila se hitro izvršujejo po pošti.

Ceniki so vedno na razpolaganje zastoj in franko.

Gospodarji in kmetovalci!

Pomlad, čas za nakupovanje različne železnine in poljskega orodja in čas za zidanje je došel. Pri nakupovanju vseh teh reči je pa paziti, da se kupi dobro blago po nizki ceni, ali pa pri eni in isti ceni boljše blago.

Potrudi sem se nakupiti **najboljše blago po najnižji ceni**, za to sem v stanu je dajati tudi po najnižji ceni. Posebno se bodem trudil v tem smislu postreči z najboljšim in najcenejšim **oročjem, železjem za zidanje, oovami za o na in vrata in s cementom.**

V zalogi imam bodem vedno najboljši **roman in portland cement, stare železniš e šine** za oboke, preskrbam pa tudi po najnižji ceni **traverze**, i. t. d. V zalogi imam raznovrstne priproste in najfinjšje okove za okna in vrata, **o ove za voze, vezi** i. t. d.

Za strehe kriti imam bogato zalogo **cinaste in pocinane ploščevine** ter **strešnega papirja**.

V zalogi imam

vsakovrstno orodje za mizarje

lepo in bogato pozlačene nagrobne križe

posebno pa opozarjam na svojo veliko zalogo mnogovrstnih

štedilnih ognjišč

in njih posameznih delov.

Vnanja naročila se točno in vestno izvrše.

Za obilno nakupovanje in naročevanje se priporoča (174-4)

ANDREJ DRUŠKOVIČ,

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg 9/10.

Posestvo

pol ure od Ljubljane ležeče, z obširnimi gospodarskim poslopjem, h kateremu pripada preko 50 oral njiv, travnikov in gozda, ugodno za mlekarstvo in vsak obrt je na prodaj ali celotno ali pa se po dogovoru tudi razdeli. (242-1)

Poleg tega je na prodaj v Ljubljanskem mestnem logu **travnik** s 14 orali in **travnik** „pod Rožnikom“ s 7¹/₂ orala.

Natančneje se izve pri J. Rode-tu v Ljubljani.

SCHUTZ - MARKE.

Kdor hoče uživati **dobrot jedino prave** — ne na pol sežgane in paokus imajoče

Kneipp-ove sladne kave

naj kupi le ono v **rudečih** štiriogelnatih zavojih **bratov Ölz** z varstvenima znamkama **slika in ponev**. — Če se primeša

Oelz-eva kava

ki je priznana na boljši in najizdatnejši primesek navadni kavi, dobi se **zdrava, cenena in hranilna kavlina pijača**, ki daleko presega bobovo kavo, ki nima redilne vrednosti.

Bratje Ölz, Bregenz,

od preč. g. župnika Kneipp-a jedino pooblaščenata tovarna za Kneipp-ovo sladno kavo v Avstro-Ogerski. (967-14)

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s kolonialnim blagom.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro upli-vajoče sredstvo proti **kurjim ocesom, žuljem** na podplatih, petah in drugim trdim praskom kože.

Veliko priznanih pism je na na ogled v

glavni razpošiljalnici:

L. Schwenk-a lekarna

(524) **Weldling-Dunaj.**

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristnega imajo v Ljubljani J. Swoboda, U. pl. Trnkoczy, G. Piecotti, L. Grebel; v **Kudolfovem** S. pl. Sladovič, F. Hanka; v **Kamniku** J. Mošnik; v **Celovci** A. Egger, W. Thurnwald, J. Birnbacher; v **Brezah** A. Aichinger; v **Trgu** (na Ko-roškem) C. Menner; v **Beljaku** F. Scholz; Dr. E. Kumpf; v **Gorici** G. B. Pontoni; v **Wolfsbergu** A. Huth; v **Kranju** K. Šavnik; v **Radgoni** C. E. Andrien; v **Idriji** Josip Wardo; v **Radovljici** A. Roblek; v **Celji** J. Kupferschmid.